

ZORUNLU DEPREM SİGORTASINA TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASI

APPLICATION OF THE TURKISH COMMERCIAL CODE PROVISIONS TO COMPULSORY EARTHQUAKE INSURANCE

Kâmil ÖZBASAN*

Özet: Ülkemizde zorunlu deprem sigorta teminatı, özel bir kanunla kurulan Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) tarafından verilmektedir. DASK, sigorta şirketleri gibi anonim şirket veya kooperatif şirket olmayıp kamu tüzel kişisidir. Ancak buna rağmen zorunlu deprem sigortası (ZDS) yönünden sigortacı sıfatına sahiptir. ZDS alt mevzuatı, ZDS sözleşmesine ilişkin özel kanunda hüküm bulunmayan haller bakımından, Türk Ticaret Kanunu'nun koruyucu hükümlerin denetimine tabidir.

Anahtar Kelimeler: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Sigorta Hukuku, Sigorta Sözleşmesi, Deprem, Sigorta, Doğal Afet Sigortaları Kurumu, Dask, Zorunlu Sigorta, Sigortacı

Abstract: Compulsory earthquake insurance coverage in our country is provided by the Turkish Catastrophe Insurance Pool (TCIP), which was established with a special code. TCIP is not a joint stock company or cooperative company like other insurance companies, but a public legal entity. However, it still is THE insurer in terms of compulsory earthquake insurance (ZDS). ZDS sub-legislation is under control of the compulsory terms of the Turkish Commercial Code in cases where there is no provision in the special law regarding the ZDS contract.

Keywords: Turkish Commercial Code Nr. 6102, Insurance Law, Insurance Contract, Turkish Catastrophe Insurance Pool (TCIP), Earthquake, Insurance, Catastrophe Insurance Pool, TCIP, Compulsory Insurance, Insurer

* Avukat- Sigorta Tahkim Hakemi, k.ozbasan@superonline.com, ORCID 0009-0002-0875-0546, Makalenin Gönderim Tarihi: 10.08.2023, Kabul Tarihi: 03.10.2023

GİRİŞ

Bu yazımızda Doğal Afet Sigortaları Kurumu'nun (DASK) sigortacı sıfatına sahip bulunup bulunmadığı, ZDS sözleşmesinin sigorta sözleşmesi olma niteliği ve ZDS sözleşmelerine TTK hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı hususları incelenecektir.

Türk Hukukunda ilk kez 587 sayılı KHK ile yürürlüğe giren ve daha sonra 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu çerçevesinde düzenlenmiş olan ZDS sözleşmesi teminatı, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak yapılandırılan DASK tarafından verilmektedir. DASK, sigorta sözleşmesi yapma yetkisine sahip diğer sigorta şirketleri gibi 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu (SK) çerçevesinde ruhsat verilmiş bir anonim şirket değildir. Bu nedenle öğretide DASK tarafından yapılan ZDS sözleşmesinin Türk Ticaret Kanunu'nda (TTK) tanımlanan şekliyle bir sigorta sözleşmesi olup olmadığı hususu tartışılmıştır. Yine ZDS sözleşmesinde teminatı veren tarafın bir sigorta şirketi olmadığı ileri sürülerek ZDS'nin TTK'da tanımlanan anlamda bir sigorta sözleşmesi olmadığı ve bu nedenle TTK hükümlerine tabi olmayacağı şeklindeki bir görüşün de son zamanlarda ileri sürüldüğü görülmektedir.¹ Bu görüşe hukuken neden itibar edilemeyeceği hususu aşağıda ayrıntılı olarak izah edilecektir.

Zorunlu Deprem Sigortası sözleşmesinin, Türk Ticaret Kanunu ve sigortacılık mevzuatı bakımından bir "sigorta sözleşmesi" olup olmadığı ve DASK'ın da bu sözleşme bakımından "sigortacı" sıfatına sahip olup olmayacağı hususu, genel anlamıyla Sigorta Hukuku ilkeleri bakımından önemli olduğu gibi, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremleri sonrasında süregelen sigortacının bilgilendirme ve aydınlatma yükümlülüğü tartışması bakımından da önem arz etmektedir. Bu nedenle bu makalede ZDS sözleşmesinin hukuki niteliğine de değinilmek suretiyle, TTK'nın sigorta hukukuna ilişkin hükümlerinin ve temel sigortacılık ilkelerinin ZDS sözleşmesi bakımından uygulanabilir olup olmadığı değerlendirilecektir.

¹ Vural Seven- "Doğal Afet Sigortaları Kurumu'nun Hukuki Durumu ve Sözleşme Sonrası Bilgilendirme Yükümlülüğü" <https://blog.lexpera.com.tr/dogal-afet-sigortalari-kurumunun-hukuki-durumu-ve-sozlesme-sonrasi-bilgilendirme-yukumlulugu/>

I. ZDS SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ

Sigorta sözleşmesi TTK'nın 1401. maddesinde;

“Sigorta sözleşmesi, sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı yükümlendiği sözleşmedir” şeklinde tanımlanmıştır.² Deprem rizikosunun kişiyi uğratacağı zararın ve mal üzerindeki menfaatin, belirlenen bir prim karşılığında teminat altına alınması olgusunu barındıran ve bu haliyle TTK'nın sigorta sözleşmesi tanımına uyan ZDS, Sigorta Hukuku bakımından tam bir sigorta sözleşmesi olup, verdiği teminatın ve karşıladığı zararın niteliği gereği zarar sigortaları kategorisi altında yer alan mal sigortası niteliğindedir.³ Diğer bir deyişle aktif sigortası kategorisindedir.⁴ Türk Ticaret Kanunu'nun Sigorta Kitabında gerek mal sigortaları ve gerekse zorunlu sigortalara özel olarak yer verilmiş olmasına rağmen, zorunlu mal sigortaları için özel bir düzenleme yapılmış değildir. TTK'da zorunlu sigortalara ilişkin yapılan özel düzenlemeler sadece zorunlu sorumluluk sigortalarına ilişkin olup, anılan hükümler mal sigortası niteliğindeki ZDS bakımından uygulanabilir nitelikte değildir. Ancak TTK'da zorunlu mal sigortasına ilişkin özel bir kategoriye yer verilmemiş olması, zorunlu mal sigorta sözleşmesinin yapıldığı durumlarda anılan sözleşmelerin sigorta hukukuna ilişkin temel ilkelere ve özellikle de TTK'nın koruyucu hükümlerine tabi olmayacağı anlamına gelmeyecektir. Sonuç olarak Türk Hukuku'nda ilk kez 587 sayılı KHK ile yürürlüğe giren ve teknik anlamda mal sigortası olan bu sigorta, hukuki niteliği itibarıyla “zorunlu mal sigortası”dır.⁵

² Rayegan Kender- “Sigortanın mahiyetine göre sigorta mukavelesinin tarifi şöyle olabilir. “Sigorta mukavelesi, sigortacının sigorta himayesini e sigorta ettirenin bir prim ödeme borcunu üzerine aldığı (tam iki taraflı) karşılıklı taahhütleri hai, borç doğuran (iltizami)9 bir akittir.” Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku I 6. Bası s.115

³ Mehmet Somer- “Zorunlu Deprem Sigortasının Özel Sigorta Hukukuna İlişkin Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi” *Sigorta Hukuku Dergisi* 2001/1 s.119

⁴ Samim Ünan- “Zorunlu Deprem Sigortası” *Sigorta Hukuku Dergisi* 2001-1 s.87
Nuray Barlas “Afet Sigortaları Kanunu’na göre zorunlu Deprem Sigortası Sözleşmesinin tarafları” *EÜHFD*, C. XV, S. 3-4 sayfa 122 (2011) <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ebyuhfd/issue/63083/957173>

⁵ Mehmet Somer, Adı geçen eser (Age) s.130

II. DASK'IN SİGORTACI SIFATI VE ZDS SÖZLEŞMESİNE TTK. HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASI

DASK kurumu 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu'nun 3/1 maddesi uyarınca kamu tüzel kişiliğine haizdir.⁶ DASK'ın 5684 sayılı SK hükümlerine göre ruhsat verilen bir sigorta şirketi olmayıp özel kanunla kurulmuş olması, DASK tarafından yapılan sözleşmeyi özel sigorta sözleşmesi olmaktan çıkarmayacağı gibi, bu sözleşme bakımından DASK'ı sigortacı sıfatına sahip olmaktan çıkaran bir durum da değildir. Zira bir sözleşmenin sigorta hukuku bakımından sigorta sözleşmesi olarak kabulü için asıl olan, o sözleşmenin sigortanın bütün özelliklerini taşıması ve sigortacılık ilkeleri çerçevesinde düzenlenmiş olmasıdır⁷ Sigorta güvencesi verenin kamu tüzel kişisi veya özel hukuk tüzel kişisi olmasının hukuken bir önemi yoktur. Önemli olan sigorta ilkelerine uygun bir sigorta korumasının verilmiş olmasıdır.⁸

Bu konuda ileri sürülen istisnai nitelikteki bir görüşe göre, DASK bakımından Türk Ticaret Kanunu'nun Sigorta Hukuku'na ilişkin hükümlerinin uygulama alanı bulması için ortada 5684 Sayılı SK uyarınca ruhsat almış bir sigorta şirketinin bulunması gerekir. Yine bu görüşe göre SK uyarınca ruhsat almamış bir şirketin yaptığı sigorta sözleşmesi, TTK'nın 1401/2 maddesi uyarınca ruhsatsız bir şirketle bilerek yapılan sigorta sözleşmesi niteliğinde olduğundan TTK hükümlerine değil, TBK 604-605 maddesi hükümlerine tabi olacaktır. ⁹ Oysa

⁶ Madde 3- (1) "Bu Kanuna göre sunulacak sigorta ve reasürans teminatları, Bakanlık nezdinde kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz Doğal Afet Sigortaları Kurumu tarafından verilir."

⁷ Samim Ünan, "Zorunlu Deprem Sigortası" *Sigorta Hukuku Dergisi* 2001-1 s.87
Nuray Barlas, Age. sayfa 143, Aynur Yongalık, "Zorunlu Deprem Sigortası", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Aralık 2001, C.XXI, S.2, s.151-173

⁸ Aynur Yongalık, Age. sayfa 157 "Dask adı altında karşımıza çıkan kamu hukuku sigortacıları, çok çeşitli isimler altında karşımıza çıkabilir. Hangi isim altında çıkarılırsa çıkarılınsınlar, isimleri bunların kamusal (resmi) olmalarını ve ayrıca yapılan sigorta sözleşmesi sayılmasını engellemez. Çünkü özel sigorta olup olmadığı konusunda karar vermekte sigortacının organizasyon şekli değil, bilakis sigorta korumasının verilmesi önemlidir".

⁹ Vural Seven, Age. B bendi "Türk Ticaret Kanunu'nun Sigorta Hukuku'na ilişkin hükümlerinin uygulama alanı bulması için ruhsat almış bir sigorta şirketinin bulunması şarttır. Zira Türk Ticaret Kanunu'nun m.1401/2 hükmünde; "Ruhsatsız bir şirket ile onun bu durumunu bilerek yapılan sigorta sözleşmeleri hakkında Türk Borçlar Kanunu'nun 604 ve 605'inci maddeleri uygulanır. Türkiye'de yerleşik olmayan sigorta şirketleriyle kurulan sigorta sözleşmelerinde bu hüküm uygulanmaz" denilmiştir. Böylece ruhsat sahibi olmayan bir kimse ile akdedilen

yukarıda izah ettiğimiz gibi DASK'ın Sigortacılık Kanunu kapsamında ruhsat verilen özel hukuk tüzel kişilerinden farklı bir hukuki statüye sahip olması, ZDS'yi sigortacılık ilkelerine tabi özel hukuk sigorta sözleşmesi olmaktan çıkarmayacağı gibi, DASK'ı da bu sözleşme bakımından sigortacı sıfatını almaktan kurtarmayacaktır. Zira öğretide baskın bir biçimde kabul edildiği üzere burada sigorta hukuku bakımından önemli olan husus, sigorta sözleşmesi tanımına ve sigortacılık ilkelerine göre düzenlenen bir sigorta sözleşmesinin bulunmasıdır.¹⁰ DASK kurumu da bu sigortayı düzenlemek bakımından iznini yani ruhsatını özel bir kanunla almış durumdadır.

Diğer yandan, TTK 1401/2 maddesi hükmünün hukuki anlamı ve kanun koyucunun muradı çok açıktır. Maddede geçen “ruhsatsız” sözcüğü, literatür bakımından da mevzuata uygun alınmış faaliyet ve işlem yapma izni olmayan anlamını taşımaktadır.¹¹ Söz konusu maddede göre ruhsatsız şirketle sigorta işlemi yapılmasından kastın, mevzuat çerçevesinde sigorta sözleşmesi akdetme konusunda kanunla izin ve yetkiye sahip olmayan veya daha önce sahip olduğu bu konudaki izni kaybetmiş olan bir kuruluşla işlem yapılması olduğu hususu, herhangi bir kuşkuyla yer vermeyecek kadar ortadadır. Oysa DASK, izinsiz ve ruhsatsız sigorta faaliyeti yürüten bir kuruluş değildir. Mevzuata uygun olarak özel bir kanunla kendisine deprem sigortası düzenleme yetkisi verilmiş bir kuruluştur.¹² TTK 1401/1 maddesinin, sigortacılık faaliyetinde bulunma konusundaki ruhsatın yani iznin kim tarafından, hangi kanuna dayanarak ve nasıl verileceğini konusunda bir sınırlama yaptığından söz etmek mümkün değildir. Türkiye Cumhuriyeti kanunlarından olan 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu'nun DASK kurumuna böyle bir izin (ruhsat) vermediği ileri sürülemeyeceğine göre, DASK'ı ruhsatsız ve izinsiz sigorta işlemi yapan bir kuruluş kategorisinde kabul etme düşüncesi ve yapılan sigorta sözleşmesinin

sigorta sözleşmeleri bakımından Türk Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. O halde DASK'ın sağladığı sigorta teminatı bakımından Türk Ticaret Kanunu hükümleri de uygulanmayacaktır”.

¹⁰ Bkz. Yukarıda 8e 9 nolu dipnotlar

¹¹ Ruhsat=izin, <https://sozluk.gov.tr>

¹² Mertol Can, “6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine göre Sigorta Sözleşmesinin tabi olduğu esaslar” 2012 s. 13: “... Ancak ülkemizde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Doğal Afet Sigortaları Kurumu gibi bazı özel sigortaları yapmak üzere kurulmuş olan kamu tüzel kişilerinin de mevcut olduğu gözden kaçırılmamalıdır”.

de salt bu nedenle TTK hükümlerine değil, TBK 604-605. madde hükümlerine¹³ tabi olacağını ileri sürmek ne sigorta hukuku ilkeleriyle ne de temel hukuk ilkeleriyle bağdaşır nitelikte değildir. Yukarıda da belirtildiği üzere DASK'ın işlem yapma yetkisinin SK yerine özel bir kanuna dayanıyor olması, yapılan işlemi ruhsatsız (izinsiz) işlem statüsüne sokmayacağı gibi, yapılan sözleşmeyi TTK anlamında özel (hususî) sigorta sözleşmesi olmaktan da çıkarmayacaktır.¹⁴ Bu nedenle sigorta sözleşmesinin tarafı olan DASK kurumu, anonim şirket şeklinde bir örgütlenmesi olmasa dahi zorunlu deprem sigortası sözleşmesi yönünden sigortacı sıfatına sahiptir.

Son olarak, DASK'ın kendi mevzuatının da ZDS bakımından bir kamu hukuku sözleşmesinden veya Borçlar Hukuku sözleşmesinden değil, TTK sigorta kitabında yer alan sigorta prensiplerini içeren bir sigorta sözleşmesinden bahsettiği unutulmamalıdır.¹⁵ Sigorta bedeli, sigorta ettiren, sigorta primi, sigorta tazminatı, riziko ve tenzili muafiyet gibi özel sigorta hukukuna ilişkin hemen tüm terminolojiye sahip bu sigorta ürünü, kendi mevzuatı tarafından da özel hukuk sigorta sözleşmesi olarak kabul edildiği için Sigorta Tahkim yargılamasına tabi kılınmış iken,¹⁶ özel kanununda hüküm bulunmayan haller ba-

¹³ "TBK Kumar ve Bahis - Alacağın dava ve takip edilememesi
Madde 604 - Kumar ve bahisten doğan alacak hakkında dava açılmaz ve takip yapılamaz.

Kumar veya bahis için bilerek verilen avanslar ve ödünç paralar ile kumar ve bahis niteliğinde oldukları takdirde, borsada işlem gören malların, yabancı paraların ve kıymetli evrakin fiyat farkı esaslı üzerine yapılan vadeli satışlar hakkında da aynı hüküm uygulanır".

Kumar ve Bahis - Borç senedi verme ve isteyerek ödeme

Madde 605 - Kumar oynayan veya bahse giren kişi tarafından imzalanmış adi borç veya kambiyo senedi üçüncü bir kişiye devredilmiş olsa bile, hiçbir kimse bunlara dayanarak dava açamaz ve takip yapamaz. Kıymetli evrakin iyiniyetli üçüncü kişilere sağladığı haklar saklıdır.

Kumar ve bahis borcu için isteyerek yapılan ödemeler geri alınamaz. Ancak, kumar veya bahsin usulüne göre yürütülmesi beklenmedik olayla veya diğer tarafın fiiliyle engellenmişse ya da diğer taraf kumar veya bahse hile karıştırmışsa, isteyerek yapılan ödeme geri alınabilir.

¹⁴ Samim Ünan, "Zorunlu Deprem Sigortası" *Sigorta Hukuku Dergisi* 2001-1 s.87 "Bu sigorta, özel düzenlemede hüküm bulunmayan hallerde, sigorta sözleşmeleri hakkındaki kurallara tabi olacaktır".

¹⁵ 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu'nda 70 kez sigorta sözcüğü, 20 kez "deprem sigortası" ifadesi, aynı şekilde ZDS Genel Şartlarında 115 kez sigorta sözcüğü, 8 kez sigorta sözleşmesi, 13 kez "sigorta bedeli" ifadesi geçmektedir.

¹⁶ ZDS Genel Şartlar "C.6- Tahkim ve Yetkili Mahkeme
Sigorta sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklarla ilgili olarak, uyuşmazlık

kımından TTK'nın sigortaya ilişkin hükümleri yerine TBK'nın genel hükümlerinde yer alan "Kumar ve Bahis" hükümlerine tabi olacağı-
nın ileri sürülmesi, kanaatimizce hukuken itibar edilebilir nitelikte
değildir.

Bir sigorta sözleşmesi olduğunda şüphe bulunmayan ZDS ba-
kımından kanun koyucunun 6305 sayılı özel kanunda sigortacılıkla
ilgili tüm temel ilkelere tek tek yer vermemiş olması, Türkiye Cum-
huriyeti kanunlarının bir bütün olması karşısında son derece normal
kabul edilmelidir. Bütün bu nedenlerle özel bir kanunla düzenlenmiş
olan ZDS bakımından hukuki değerlendirmelerin öncelikle 6305 sayılı
Afet Sigortaları Kanunu ve kendi alt mevzuatına göre yapılması, özel
kanun ve alt mevzuatında hüküm bulunamaması halinde ZDS ye uy-
gulanabilir hükümler bakımından TTK hükümlerine gidilmesi gere-
kecektir. 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu'nda hüküm bulunmayan
haller bakımından ZDS'nin kendi alt mevzuatına gidilirken, normlar
hiyerarşisi gereğince TTK'da koruyucu hükümleri düzenleyen 1452.
ve 1486. Maddelerde belirtilen hükümlerin kamu düzeninden olma
niteliği dikkate alınarak, deprem sigortasına ilişkin alt mevzuatın il-
gili koruyucu hükümlerin denetimine tabi olacağı unutulmamalıdır.
TTK'nın koruyucu olmayan hükümleri ise, 6305 sayılı özel kanunda ve
alt mevzuatta hüküm bulunmayan haller bakımından ZDS'nin huku-
ki niteliğine uygunluğu değerlendirilerek uygulanabilecektir.

SONUÇ

Bir sözleşmenin sigorta hukuku ve TTK bakımından sigorta söz-
leşmesi olarak kabulü için asıl olan sigortanın bütün özelliklerini ta-
şımaması ve sigortacılık ilkeleri çerçevesinde düzenlenmiş olmasıdır.¹⁷
DASK kurumu, özel kanunla kendisine tanınan izin ve yetki çerçeve-
sinde zorunlu deprem sigorta sözleşmesinin tarafıdır ve zorunlu dep-

konusu olayın üyelik tarihinden sonra meydana gelmiş olması halinde, Sigor-
ta Tahkim Komisyonuna başvurulabilir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun
30'uncu maddesinin on ikinci fıkrasında belirtilen tutara kadar olan kararlar her
iki taraf için de kesindir. Sigorta Tahkim Komisyonuna başvuru ile ilgili ayrıntılı
bilgi www.sigortatahkim.org adresinden edinilebilir".

¹⁷ Samim Ünan, "Zorunlu Deprem Sigortası" *Sigorta Hukuku Dergisi* 2001-1 s.87

Nuray Barlas Age. s. 143

Aynur Yongalık, "Zorunlu Deprem Sigortası" *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*,
Aralık 2001, C.XXI, S.2, sh.151-173

rem sigortası sözleşmesi yönünden sigortacı sıfatına sahiptir. Yukarıda da belirtildiği üzere, sigorta güvencesi verenin kamu tüzel kişisi veya özel hukuk tüzel kişisi olmasının hukukken bir önemi yoktur. Hukukken önemli olan sigorta ilkelerine uygun bir sigorta korumasının verilmiş olmasıdır.¹⁸

ZDS sözleşmesine TTK hükümlerinin doğrudan uygulanamayacağı ve bazı hükümlerinin ancak kıyasen uygulanabileceği görüşü, DASK'ın bir kamu kuruluşu olması ve diğer sigorta şirketleri gibi SK Hükümlerine göre ruhsat verilmiş olan bir anonim şirket veya kooperative şirket olmaması temeline dayandırılmaktadır.¹⁹ Oysa burada dikkat edilmesi gereken asıl husus sigorta teminatının kimin tarafından verildiği değildir. Deprem sigorta sözleşmesine hangi kanun hükmünün uygulanacağına öncelik, teminatı veren tüzel kişinin kim olduğundan ziyade ilişkinin yani taraflar arasındaki sözleşmenin hukuki niteliğidir. Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere ZDS sözleşmesinin hukuki niteliğinin TTK 1401/1 maddesinde tanımlanan şekliyle sigorta akdi olduğunda şüphe yoktur.²⁰ Bu nedenle özel kanununda hüküm bulunmayan haller bakımından TTK hükümlerinin bu ilişkiye uygulanamayacağı ve ancak kıyas yoluyla dikkate alınabileceği, hatta bu sözleşmeye TBK 604-605 maddeleri hükümlerinin uygulanması gerekeceği şeklindeki bir görüş kanımızca yerinde değildir. Aksi düşüncenin kabulü, ZDS bakımından öncelikle uygulanan 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanununda yer almayan hususlar yönünden kamu düzeninden olan TTK hükümlerinin göz ardı edilmesi sonucunu doğurur ki, böyle bir durum hem kanun koyucunun iradesine hem de hukukun temel ilkelerine aykırı olacaktır.

¹⁸ Aynur Yongalık, bkz. yukarıda 9 nolu dipnot

¹⁹ Vural Seven, Age. B bendi "Yukarıda belirttiğimiz şekliyle DASK; ruhsatı bulunmayan, kanunla kurulmuş, kendine özgü istisnai bir kurumdur. DASK bir sigorta şirketi değildir. Faaliyette bulunmak için ruhsatı da mevcut olmadığından hatta ruhsata da ihtiyacı olmadığından Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olmayacaktır. Bu halde DASK ile girilen hukuki ilişkilerden doğan uyumsuzluklarda Afet Sigortaları Kanunu ve diğer ikincil mevzuatlar uygulanmalıdır. Yine belirtelim ki, Afet Sigortaları Kanunu'nda Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin uygulanabilmesine imkân veren bir atıf hükmü de bulunmamaktadır. Özel kanun ve alt mevzuatta hüküm bulunmaması halinde ise 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Hukukun Uygulanması ve Kaynakları" başlıklı 1. maddesi gereğince kıyasen yorum yapılarak Türk Ticaret Kanunu ve Sigortacılık Kanunu hükümleri uygulama alanı bulabilecektir".

²⁰ Bkz. Yukarıda 8, 9 ve 11 nolu dipnotlar

Sonuç olarak özel kanunla düzenlemeye sahip ZDS bakımından hukuki değerlendirmelerin öncelikle 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu ve kendi alt mevzuatına göre yapılması, özel kanunda hüküm bulunamaması halinde TTK hükümlerine gidilmesi gerekir. Normlar hiyerarşisi gereği, TTK’da koruyucu hükümleri düzenleyen 1452. Ve 1486. maddelerde belirtilen hükümlerin emredici niteliği dikkate alınarak, 6305 Sayılı özel kanunda hüküm bulunmayan haller bakımından deprem sigortasına ilişkin alt mevzuat (Tarife, Genel Şartlar, Genelge), TTK’nın koruyucu hükümlerin denetimine tabi olacaktır.²¹

Kaynakça

Kitaplar

Can Mertol “6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine göre Sigorta Sözleşmesinin tabi olduğu esaslar” 2012 s.13

Kender Rayegan, Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku I 6. Bası s.115

Makaleler

Özbasan Kâmil, “Zorunlu Deprem Sigortasında Sigorta bedeli Kavramı ile Tarife Değişikliğinin Tazminat Tutarına Etkisine İlişkin Hukuki İnceleme” İstanbul Barosu Dergisi 2023/2 sayfa 201

Somer Mehmet, “Zorunlu Deprem Sigortasının Özel Sigorta Hukukuna İlişkin Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi” *Sigorta Hukuku Dergisi* 2001/1 s.119

Ünan Samim, “Zorunlu Deprem Sigortası” *Sigorta Hukuku Dergisi* 2001-1 s.87

Yongalık Aynur, “Zorunlu Deprem Sigortası” *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Aralık 2001, C.XXI, S.2,

İnternet Kaynakları

Barlas Nuray, “Afet Sigortaları Kanunu’na göre zorunlu Deprem Sigortası Sözleşmesinin tarafları” *EÜHFD*, C. XV, S. 3-4 sayfa 122 (2011) <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ebyuhfd/issue/63083/957173>

Seven Vural- “Doğal Afet Sigortaları Kurumu’nun Hukuki Durumu ve Sözleşme Sonrası Bilgilendirme Yükümlülüğü” <https://blog.lexpera.com.tr/dogal-afet-sigortaları-kurumunun-hukuki-durumu-ve-sozlesme-sonrasi-bilgilendirme-yukumlulugu/>

²¹ Kâmil Özbasan Age. s.204

